ECLI:LV:RVPT:2019:0712.C30432819.4.S

Lietas Nr.C30432819
Lietvedības Nr. C-4328-19/3

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2019.gada 12.jūlijā
Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese A.Zute
ar tiesas sekretāri D.Krūmiņu
piedaloties prasītāja pilnvarotajam pārstāvim /pers. A/,
2019.gada 12.jūnijā izskatījusi atklātā tiesas sēdē Rīgā, Abrenes ielā 8, civillietu maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/nosaukums/" administratora prasībā pret /pers. B/ par zaudējumu atlīdzības piedziņu.

Aprakstošā daļa

2018.gada 21.decembrī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā saņemts prasītāja maksātnespējīgās SIA "/nosaukums/" administratora /pers. C/ prasības pieteikums pret atbildētāju /pers. B/ par zaudējumu atlīdzināšanu un prasības nodrošināšanu. Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2019.gada 3.janvāra lēmumu prasības pieteikums pieņemts un ievesta civillieta.

Prasītājs cēlis prasību par zaudējumu EUR 22177,81 apmērā atlīdzināšanu pret atbildētāju /pers. B/, kas maksātnespējas procesā iecelts par parādnieka pārstāvi. Pēc administratora pieprasījuma parādnieka pārstāvis ignorēja un nesniedza administratoram pieprasīto informāciju, nav nodevis MSIA "/nosaukums/" mantu, dokumentāciju un naudas līdzekļus. Atsaucoties uz Maksātnespējas likuma 72.[1] panta pirmo daļu norāda, ka atbildētājs, kā parādnieka valdes loceklis ir atbildīgs par zaudējumiem parādniekam. Kopējais atzīto kreditoru prasījumu pamatparāda apmērs ir EUR 22 177,81, kas atzīstams par prasītājam nodarīto zaudējumu apmēru. Prasības pieteikumā norādot, ka ar 2018.gada 10.maija Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas spriedumu civillietā Nr. C30540318 tika pasludināts SIA /nosaukums/ (reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/) maksātnespējas process un /pers. C/ tika iecelts šajā procesā par administratoru.

Prasības pieteikumā norādīts, ka ar administratora 2018.gada 11.maija lēmumu Nr. 240-18, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 65.panta 1.punktu un 68.panta 1.daļas 1.punktu, par parādnieka pārstāvi prasītāja maksātnespējas procesā (kura piedalīšanās ir obligāta) tika iecelts prasītāja vienīgais valdes loceklis un dalībnieks /pers. B/. Minētais lēmums netika pārsūdzēts likumā noteiktajā kārtībā.

Tajā pašā dienā (2018.gada 11.maijā) ar ierakstītu vēstuli administrators nosūtīja atbildētājam paziņojumu par prasītāja maksātnespējas procesa pasludināšanu un par viņa iecelšanu par parādnieka pārstāvi šajā maksātnespējas procesā. Ar paziņojumu informēja atbildētāju par viņa tiesībām un pienākumiem prasītājas maksātnespējas procesā, kā arī pieprasīja sniegt maksātnespējas procesam nepieciešamo informāciju, kā arī nodot atbildētājam prasītājas mantu, naudas līdzekļus un dokumentāciju. Minēto pieprasījumu atbildētājs ignorēja un līdz precizētā prasības pieteikuma sastādīšanas brīdim nav sniedzis administratoram pieprasīto informāciju, kā arī nav nodevis Prasītājas mantu, dokumentāciju un naudas līdzekļus.

Prasības pieteikumā atsaucas uz Maksātnespējas likuma 70., 71.panta nosacījumiem. Sakarā ar to, ka atbildētājas nav nodevis administratoram prasītājas mantu, dokumentāciju un naudas līdzekļus, kā arī nesniedza pieprasīto informāciju, administratoram bija pamats secināt, ka atbildētājs pārkāpis maksātnespējas procesa likumus, par ko paredzēta administratīvā atbildība saskaņā ar Latvijas APK 166.[36] pantu. Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 71.pantu 2.un 3.daļu, ja parādnieka pārstāvja rīcībā nav pieprasīto ziņu, viņam nekavējoties par to jāinformē administrators, norādot iemeslus, kāpēc šādu ziņu viņa rīcībā nav un parādnieka pārstāvis iesniedz attiecīgu paziņojumu par to, ka viņš nevar rakstveidā sniegt pieprasītās ziņas, aplienot to ar parakstu. Atbildētājs tādu paziņojumu prasītājas administratoram nav sniedzis.

2018.gada 12.jūnijā administrators nosūtīja Maksātnespējas administrācijai (Maksātnespējas kontroles dienests) iesniegumu ar lūgumu uzsākt administratīvā pārkāpuma lietvedību par maksātnespējas procesa noteikumu pārkāpšanu.

Maksātnespējas kontroles sniedzis atbildi ar 2018.gada 10.decembra vēstuli Nr.3-14n/2018/233 paziņojot, ka administratora 2018.gada 12.jūnija iesnieguma izskatīšanas gaitā tika konstatēts, ka atbildētājs pārkāpa maksātnespējas procesa noteikumu, un nesniedzot administratoram atbildi uz pieprasījumu atbilstoši normatīvo aktu prasībām, nav uzskatāms par maznozīmīgu, bet vērtējams kā būtiska atkāpe no likumdevēja noteiktā termiņa, kā rezultātā tika kavēta parādnieka maksātnespējas procesa norise, jo administratoram savlaicīgi netika nodrošināta iespēja pilnvērtīgi iepazīties ar informāciju par Parādnieku un to izvērtēt. Savā atbildē Maksātnespējas kontroles dienests arī paziņoja, ka ņemot vērā atbildētāja izdarītā pārkāpuma ilgstošo un maksātnespējas procesu kavējošo raksturu, konstatēts, ka viņa administratīvais pārkāpums vērtējams kā būtisks. Līdz ar to, ar Maksātnespējas kontroles dienesta lēmumu atbildētāja rīcībā tika atzīts Latvijas APK 166.[36] pantā paredzētais administratīvais pārkāpums un tika piemēroti Latvijas APK paredzētie administratīvie sodi.

Prasības pieteikumā administrators atsaucas uz Maksātnespējas likuma 72.[1] pantu, norādot, ka prasītāja maksātnespējas procesā tika atzīti sekojošo kreditoru prasījumi: - Valsts ieņēmumu dienests, galvenais prasījums EUR 13670,13, blakus prasījums EUR 1636,85; SIA "SACCO", galvenais prasījums EUR 363,00; SIA "ERGO INVEST", galvenais prasījums EUR 8144,68, blakus prasījums EUR 4479,57. Kopā galvenais prasījums sastāda EUR 22177,81, blakus parāds EUR 6116,42.

Sakarā ar to, ka atbildētājs nav nodevis prasītājas administratoram prasītājas grāmatvedības dokumentus, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma

72.[1]pantu, atbildētājs ir atbildīgs par zaudējumiem, kuru summa ir EUR 22177,81 (prasītājas maksātnespējas procesā atzīto kreditoru prasījumu pamatparāds).

2018.gada 3.jūlijā prasītāja maksātnespējas procesā tika sagatavots un nosūtīts kreditoriem precizēts paziņojums par mantas neesamību, kurā norādīts, ka administrators uzskata par nelietderīgu celt prasību pret atbildētāju, kā valdes locekli, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 72.[1] pantu.

Pēc minētā ziņojuma nosūtīšanas, administrators saņēma informāciju, kura ļauj secināt, ka prasības celšana pret atbildētāju var būt lietderīga (tika konstatēts, ka atbildētājam ir norēķinu konts AS "RIETUMU BANKA"). Līdz ar to, uzskata, ka ir nepieciešams celt prasību pret atbildētāju, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 72.[1] pantu.

Vadoties no Maksātnespējas likuma 81.panta 2.daļas, 2018.gada 12.decembrī administrators sagatavoja un nosūtīja prasītājas kreditoriem paziņojumu, kurā norādīja ka, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 72.[1] pantu, tiek plānots celt prasību pret atbildētāju, kā prasītājas vienīgo valdes locekli. Paziņojumā norādīja, ka gadījumā, ja kādam kreditoram ir iebildumi par augstāk minēto administratora rīcību, līdz nekavējoties uz Maksātnespējas likuma 82.pantu, 5 dienu laikā ziņot administratoram par iebildumiem, kā arī to, ka pēc termiņa iebildumu sniegšanai pabeigšanas tiks sagatavota un celta prasība pret atbildētāju. Paziņojumā noteiktajā termiņā iebildumi pret prasības celšanu netika saņemti. Līdz ar to, administratoram ir pienākums vērsties tiesā ar prasību pret atbildētāju par zaudējumu EUR 22177,81 piedziņu.

Prasība pamatota uz Maksātnespējas likuma 26.panta otro daļu, 64.panta pirmās daļas 1.punktu, 67.panta 3.punktu, 70.pantu, 71.pantu un 72.[1] pantu, Civilprocesa likuma 1.pantu, 6.pantu, 23.panta pirmo daļu, 24.pantu, 26.panta pirmo daļu, 28.panta 4.daļu, 43.panta pirmās daļas 10.punktu, 127. panta pirmo daļu, 128.pantu, 129.pantu, 130.pantu, 137.pantu, 138.panta pirmās daļas 1.punktu un 6.punktu un šā panta astoto daļu, 140.panta pirmo daļu, 195.pantu. Prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja /pers. B/ (dzimis /datums/; dzīvojošs /adrese/) par labu MSIA /nosaukums/ zaudējumus EUR 22177,81 apmērā.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesnese s 2019.gada 4.janvāra lēmumu, apmierināts prasītāja pieteikums par prasības nodrošināšanu, nolemts apķīlāt atbildētāja /pers. B/ piederošā kustamā manta, skaidras naudas līdzekļi un maksājumi, kuri pienākas /pers. B/ no trešajām personām, tajā skaitā naudas līdzekļus kredītiestādēs un citās finanšu institūcijās. Prasība nodrošināma EUR 22 177,81 apmērā.

Atbildētājs saskaņā ar Civilprocesa likuma 148.pantu tiesai paskaidrojumus par iesniegto prasību nav iesniedzis.

Prasītāja administratora pilnvarotais pārstāvis /pers. A/ tiesas sēdē uzturēja prasību pilnā apmērā uz prasības pieteikumā noradītajiem pamatiem.

Atbildētājs /pers. B/ uz tiesas sēdi nav ieradies. Kā redzams no lietas materiāliem, par tiesas sēdes vietu un laiku atbildētājs informēts Civilprocesa likuma 56.[2] panta kārtībā, atbildētājam tiesas pavēste izsniegta 13.02.2019. Tiesas sēdē netika konstatēti Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā norādītie apstākļi lietas izskatīšanas atlikšanai.

Tiesa nekonstatē Civilprocesa likuma 210.pantā noteiktos pamatus, kad tiesai ir pienākums atlikt tiesas sēdi un atzīst par iespējamu lietu izskatīt bez atbildētāja klātbūtnes, balstoties uz lietā iesniegtajiem pierādījumiem, prasītāja pilnvarotā pārstāvja sniegtajiem paskaidrojumiem tiesas sēdē.

Lieciniece /pers. D/ tiesas sēdē liecināja, ka no 30.03.2017. bijusi sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/nosaukums/" prokūriste uz izsniegtas pilnvaras pamata. Viņas rīcībā nav bijuši grāmatvedības dokumenti, grāmatvedības dokumentācija bija uzticēta grāmatvedības kompānijai. Veikusi uzdevumus uz izsniegtās pilnvaras, prokūras un darba līguma pamata, pildījusi /pers. B/ norādījumus, uzdotos un saskaņotos uzdevumus, ja bijuši kādi rēķini tos nosūtījusi grāmatvedības kompānijai. /pers. B/ nav bijušas pretenzijas par liecinieces veiktajiem darba pienākumiem, tikušies ik pēc diviem mēnešiem kad valdes loceklis ieradies Latvijā, komunicējuši telefoniski, ar e-pasta starpniecību. Nav informācijas kāpēc valdes loceklis pēc administratora pieprasījuma nav nodevis pieprasīto dokumentāciju.

Motīvu daļa

Tiesa, noklausoties prasītāja pilnvarotā pārstāvja paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudījusi lietā esošos pierādījumus, liecinieces sniegto liecību, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

Civilprocesa likuma 192.pants nosaka, ka tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.panta pirmo daļu, tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem. Izvērtējot prasījumus tiesa analizē lietas materiālos esošos pierādījumus, to kopumā. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.panta otro daļu, nekādiem pierādījumiem nav iepriekš noteikta spēka, kas saistītu tiesu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu, katrai pusei ir jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā atsaucas kā uz savu prasījumu un iebildumu pamatojumu. Prasītājam jāpierāda sava prasība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Lietā nav strīda par faktu, ka ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 10.maija spriedumu civillietā Nr. C30540318 tika pasludināts SIA /nosaukums/ maksātnespējas process, par maksātnespējas procesa administratoru iecelts sertificēts administrators /pers. C/.

Tāpat lietā nav strīda par faktu, ka maksātnespējīgās SIA /nosaukums/ maksātnespējas procesa ietvaros administrators atzinis kreditoru prasījumus kopējās summas EUR 6116,42 apmērā, ko apstiprina lietas materiāliem pievienotais parādnieka kreditoru prasījumu reģistrs. No kura redzams, ka maksātnespējīgās SIA /nosaukums/ maksātnespējas procesā ir reģistrēti trīs nenodrošinātie kreditori: Valsts ieņēmumu dienests, galvenais prasījums par nodokļu parādu laika posmā no 05.05.2016. līdz 15.02.2018 EUR 13670,13 apmērā, kreditora SIA "SACCO" galvenais prasījums par neapmaksātiem rēķiniem par pakalpojumiem 10.11.2017. – 03.01.2018. EUR 363 un kreditora SIA "ERGO INVEST" prasījums, parāds par nomu un komunālajiem pakalpojumiem par 01.06.2017. – 01.09.2017. EUR 8144,68 apmērā, kopā galvenais prasījums EUR 22177,81.

Maksātnespējas likuma 65.panta 6.punkts nosaka, ka pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas administrators atgūst debitoru parādus un veic tiesiskas darbības citas parādnieka mantas atgūšanai, savukārt šā panta 8. un 9.punkts noteic, ka administrators izvērtē un ceļ tiesā prasības pret juridiskās personas pārvaldes institūciju locekļiem un kapitālsabiedrības dalībniekiem (akcionāriem) par viņu nodarīto zaudējumu atlīdzību, kā arī pieprasa, lai parādnieka dalībnieki (akcionāri) izpilda savas saistības attiecībā uz parādnieka pamatkapitālu vai citu mantu, un iesniedz tiesai prasības par šādu saistību izpildi.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka administrators pamatoti vērsies tiesā ar prasību pret atbildētāju par zaudējumu piedziņu.

Kā redzams, no lietas materiālos esošā administratora 2018.gada 11.maija lēmumu Nr. 240-18, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 65.panta 1.punktu un 68.panta 1.daļas 1.punktu, par parādnieka pārstāvi prasītāja maksātnespējas procesā tika iecelts prasītāja vienīgais valdes loceklis un dalībnieks /pers. B/.

No Uzņēmumu reģistra 2018.gada 13.decembra izdrukas redzams, ka /pers. B/ ir bijis SIA /nosaukums/ valdes loceklis, ar tiesībām pārstāvēt parādnieku atsevišķi 2015.gada 4.decembra līdz 2018.gada 10.maijam.

Saskaņā ar Komerclikuma 169.pantu valdes un padomes loceklim savi pienākumi jāpilda kā krietnam un rūpīgam saimniekam; valdes un padomes locekļi solidāri atbild par zaudējumiem, ko tie nodarījuši sabiedrībai; valdes un padomes loceklis neatbild saskaņā ar šā panta otro daļu, ja pierāda, ka rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks; valdes un padomes loceklis neatbild par sabiedrībai nodarīto zaudējumu, ka viņš rīkojies labā ticībā.

Prasība pret atbildētāju ir celta kā pret SIA /nosaukums/ valdes locekli, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 72.[1] pantu, kura pirmā daļa noteic, ka parādnieka — kapitālsabiedrības valdes locekļi solidāri atbild par zaudējumiem parādniekam, ja maksātnespējas procesa administratoram netiek nodoti parādnieka grāmatvedības dokumenti vai tie ir tādā stāvoklī, kas neļauj gūt skaidru priekšstatu par parādnieka darījumiem un mantas stāvokli pēdējos trijos gados pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas. Maksātnespējas likuma 72.[1] panta otrajā daļā ir nostiprināta zaudējumu prezumpcija, kas paredz, ka par parādniekam nodarīto zaudējumu apmēru tiek uzskatīti parādnieka maksātnespējas procesā atzītie kreditoru prasījumi pamatparāda apmērā, kurus nav iespējams segt parādnieka maksātnespējas procesa ietvaros.

Minētā norma ir saistīta ar citām Maksātnespējas likuma normām, kas uzliek administratoram virkni pienākumu: šī likuma 65.panta normām par administratora pienākumu veikt parādnieka dokumentu un mantas pilnu inventarizāciju (2.punkts), pārņemt savā pārvaldījumā visu parādnieka mantu, kā arī parādnieka valdījumā vai turējumā esošo trešajām personām piederošo mantu (4.punkts), atgūt debitoru parādus un veikt tiesiskas darbības citas parādnieka mantas atgūšanai (6.punkts), 96., 97., 98.panta normām, kas uzliek administratoram pienākumu izvērtēt parādnieka darījumus un celt tiesā prasību šajos pantos paredzētajos gadījumos, kā arī pienākumu saskaņā ar Maksātnespējas likuma 99.pantu atprasīt parādu segšanai samaksāto summu atdošanu. Šo pienākumu izpildei administratoram neapšaubāmi ir nepieciešami parādnieka dokumenti, kas attiecās uz parādnieka mantu un darījumiem. Tieši tādēļ dokumentu neiesniegšana vai nepilnīga iesniegšana no parādnieka pārstāvja puses ir uzskatāma par prettiesisku rīcību, kas dod maksātnespējīgajai personai tiesības uz zaudējumu atlīdzību, turklāt zaudējumu apmēra noteikšanai ar Maksātnespējas likuma 72.[1] panta otro daļu ir noteikta prezumpcija.

Savukārt Maksātnespējas likuma 70.panta otrajā daļā noteikts, ka parādnieka pārstāvis ar pieņemšanas un nodošanas aktu nodod administratoram visu parādnieka mantu, organizatoriskos, personāla un grāmatvedības dokumentus, rīkojumus, izziņas, pārskatus un saraksti, kā arī parādnieka zīmogu un spiedogu administratora noteiktajā termiņā, kas nevar būt īsāks par trim dienām un garāks par 10 dienām pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas. Parādnieka pārstāvja pienākums ir sagatavot nododamās parādnieka mantas un dokumentu sarakstu. Parādnieka pārstāvis dokumentus administratoram nodod, sakārtojis tos atbilstoši lietvedības noteikumiem.

No lietas materiāliem redzams, ka 2018.gada 11.maijā administrators nosūtījis atbildētājam paziņojumu, ierakstītā sūtījumā uz atbildētāja deklarēto dzīvesvietas adresi, par prasītāja maksātnespējas procesa pasludināšanu un par viņa iecelšanu par parādnieka pārstāvi. Ar paziņojumu administrators informēja atbildētāju par viņa tiesībām un pienākumiem prasītājas maksātnespējas procesā, kā arī pieprasīja sniegt maksātnespējas procesam nepieciešamo informāciju, kā arī nodot atbildētājam prasītājas mantu, naudas līdzekļus un dokumentāciju līdz 2018.gada 21.maijam.

Atbilstoši Maksātnespējas likuma 71.panta ceturtās daļas prasībām, ja administrators ar ierakstītu pasta sūtījumu uz parādnieka pārstāvja dzīvesvietas adresi nosūtījis pieprasījumu sniegt ziņas, uzskatāms, ka parādnieka pārstāvis šo pieprasījumu ir saņēmis septītajā dienā pēc nosūtīšanas un tā saturs viņam ir zināms.

Kā izriet no administratora pilnvarotā pārstāvja paskaidrojuma tiesas sēdē, prasības pieteikumā norādītiem apstākļiem un lietas materiāliem atbildētājs administratoram paziņojumā pieprasīto informāciju, mantu, naudas līdzekļus un dokumentāciju nav iesniedzis ne norādītajā termiņā, ne līdz tiesas sēdei, atbildētājs administratoram nav sniedzis nekādu atbildi uz pieprasījumu. Administratora pilnvarotais pārstāvis tiesas sēdē paskaidroja, ka administratora rīcībā ir kreditoru iesniegtie dokumenti un kuri nav pietiekami, lai administrators gūtu skaidru priekšstatu par parādnieka darījumiem un mantas stāvokli tajā skaitā pēdējiem trijiem gadiem pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas.

Kā izriet no prasības pieteikuma, administratora pilnvarotā pārstāvja paskaidrojumiem tiesas sēdē un liecinieces liecības, šis pieprasījums nav ticis izpildīts.

Vērtējot apstākli, ka atbildētājs nav nodevis administratoram dokumentus, tiesa atzīst, ka tādējādi nav izpildīts Maksātnespējas likuma 70.panta otrajā daļā paredzētais parādnieka pārstāvja pienākums ar pieņemšanas un nodošanas aktu nodot administratoram visu parādnieka mantu, organizatoriskos, personāla un grāmatvedības dokumentus, rīkojumus, izziņas, pārskatus un saraksti, kā arī parādnieka zīmogu un spiedogu administratora noteiktajā termiņā, kas nevar būt īsāks par trim dienām un garāks par 10 dienām pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas. Šī norma noteic arī, ka parādnieka pārstāvja pienākums ir sagatavot nododamās parādnieka mantas un dokumentu sarakstu un ka parādnieka pārstāvis dokumentus administratoram nodod, sakārtojis tos atbilstoši lietvedības noteikumiem.

Konkrētajā gadījumā, dokumenti administratoram vispār nav nodoti, kas traucē maksātnespējas procesa norisi. Proti, kā norādījis administrators, nesaņemot grāmatvedības dokumentus nevar gūt skaidru priekšstatu par sabiedrības darījumiem un mantas stāvokli.

Nesaņemot debitoru parādu atšifrējumu, nav iespējams identificēt par kuriem konkrētiem rēķiniem, pavadzīmēm, līgumiem sabiedrība nav saņēmusi samaksu, tādējādi liedzot administratoram veikt ar debitoru atgūšanu saistītās darbības.

Atbildētājs nav apstrīdējis minētos faktus, kā arī lietas izskatīšanas gaitā nav iesniedzis administratora pieprasīto parādnieka mantu, organizatoriskos, personāla un grāmatvedības dokumentus, rīkojumus, izziņas, pārskatus un saraksti.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka uz atbildētāju attiecināmas Maksātnespējas likuma 72.[1]panta prasības par valdes locekļa atbildību, ievērojot Komerclikuma 169.panta pirmās daļas nosacījumus.

Kā norādīts Augstākās tiesas Civillietu departamenta spriedumā lietā Nr.SKC-7/2016, viens no komercsabiedrības valdes locekļa pamatpienākumiem ir nodrošināt sabiedrības darbības tiesiskumu. Ja valdes loceklis, izpildot viņam uzticētos sabiedrības vadīšanas uzdevumus, rīkojas pretēji normatīvo aktu prasībām, piemēram, pieļaujot būtiskus likuma "Par grāmatvedību" normu pārkāpumus, tad nav pamata runāt par šādas darbības atbilstību krietna un rūpīga saimnieka mērauklai. Komerclikuma 169. pants neparedz pienākumu sabiedrībai pierādīt valdes (padomes) locekļa vainu, bet, gluži pretēji, tas noteic šīs amatpersonas vainas prezumpciju. Atbildība neiestājas vienīgi tad, ja valdes (padomes) loceklis pierāda, ka attiecīgajā situācijā ir rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks, respektīvi – nav pielaidis pat vieglu neuzmanību.

Tāpat, kā norādīts minētajā spriedumā, viens no instrumentiem, kā atgūt līdzekļus kreditoru prasījumu segšanai maksātnespējas procesā, ir zaudējumu piedziņa no maksātnespējīgās komercsabiedrības valdes locekļiem. Maksātnespējas procesa administratoram, kurš cēlis prasību pret valdes locekli, ir jāpierāda, pirmkārt, sabiedrībai (kreditoru kopumam) nodarīto zaudējumu fakts un apmērs, otrkārt, cēloniskais sakars starp zaudējumiem un valdes locekļa rīcību, treškārt, kā šie zaudējumi ir samazinājuši kreditoru prasījumu apmierināšanas iespējas maksātnespējas procesā, bet valdes loceklis var atbrīvoties no civiltiesiskās atbildības, pierādīdams savas rīcības atbilstību krietna un rūpīga saimnieka kritērijiem.

Civillikuma 1770.pants noteic, ka ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Savukārt Civillikuma 1772.pants noteic, ka jau cēlies zaudējums var būt vai nu cietušā tagadējās mantas samazinājums, vai arī viņa sagaidāmās peļņas atrāvums. Tādējādi zaudējums var izpausties kā jebkāds mantas samazinājums, zudums vai bojājums, sagaidāmās peļņas atrāvums, papildu izdevumi, kā arī citas mantiski novērtējamas tiesību aizskāruma sekas *(sk. Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2016.gada 20.aprīļa spriedums lietā nr.CA-0925-16/9).*

Saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis. Tiesību doktrīnā

atzīts, ka zaudējumu atlīdzināšanas prasījuma un piedziņas pamati ir šādi: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgajos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa, 2) zaudējumu esamība un 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību *(sk. K.Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 209.lpp.)*.

Savukārt judikatūrā pausts viedoklis, ka, lai apmierinātu prasību par zaudējumu atlīdzināšanu, tiesai jākonstatē, ka vienlaikus pastāv visi minētie priekšnoteikumi *(sk. Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 11.marta spriedumu lietā Nr.SKC–83/2013)*, un primārais lietā noskaidrojamais jautājums ir par zaudējumu esamības faktu un to apmēru *(sk. Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 11.marta spriedums lietā Nr.SKC– 376/2011*).

Maksātnespējas likuma 72.[1] panta pirmajā daļā minētajos gadījumos par parādniekam nodarīto zaudējumu apmēru tiek uzskatīti parādnieka maksātnespējas procesā atzītie kreditoru prasījumi pamatparāda apmērā, kurus nav iespējams segt parādnieka maksātnespējas procesa ietvaros, kā to noteic Maksātnespējas likuma 72.[1] panta otrā daļa.

Kā redzams no maksātnespējīgās SIA /nosaukums/ kreditoru prasījumu reģistra, atzīto kreditoru prasījumu pamatparāda apmērs sastāda EUR 22177,81 apmērā. No administratora prasības pieteikumā norādītā izriet, ka minētos prasījumus nav iespējams segt, jo nav atsavināmi aktīvi, atgūti nekādi naudas līdzekļi, ko apliecina lietā iesniegtais 15.06.2018. Ziņojums par mantas neesamību SIA /nosaukums/ maksātnespējas procesā (sagatavots atbilstoši Maksātnespējas likuma 112.panta nosacījumiem). Tāpat lietā nav strīda par to, ka minētos kreditoru prasījumus nav iespējams segt parādnieka maksātnespējas procesa ietvaros.

Tiesa atzīst, ka, pildot SIA /nosaukums/ valdes locekļa pienākumus, tieši atbildētājam bija pienākums kā krietnam un rūpīgam saimniekam rūpēties par sabiedrības saimnieciskās darbības veikšanu, mantas saglabāšanu un interešu aizsardzību, un organizēt grāmatvedības kārtošanu atbilstoši likuma "Par grāmatvedību" prasībām.

Lietas izskatīšanas gaitā tiesa ir guvusi apstiprinājumu faktam, ka atbildētājs, kā parādnieka pārstāvis, kurš vienlaikus bijis parādnieka vienīgais valdes loceklis, nav nodrošinājis Maksātnespējas likuma 70.panta otrās daļas prasību izpildi, kas uzliek pienākumu nodot administratoram visus organizatoriskos, personāla un grāmatvedības dokumentus, kas sakārtoti atbilstoši lietvedības noteikumiem.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka atbildētājam nenododot administratoram dokumentus, tajā skaitā grāmatvedības dokumentus, neļauj gūt administratoram skaidru priekšstatu par parādnieka veiktajiem darījumiem pēdējos trijos gados pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas, atbilstoši Maksātnespējas likuma 72.[1] panta pirmās daļas prasībām ir atzīstama par neatļautu darbību, un šāda atbildētāja rīcība neatbilst krietna un rūpīga saimnieka darbības kritērijiem.

Tiesa atzīst, ka ir pierādīta atbildētāju prettiesiskā rīcība, zaudējumu esība un cēloņsakarība starp atbildētāju prettiesisko rīcību un zaudējumiem, jo pastāv cēloņsakarība starp atbildētāju likumā noteiktā pienākuma neizpildi (dokumentu nenodošanu) un apstākli, ka maksātnespējas procesa ietvaros nav iespējams atgūt aktīvus un segt kreditoru prasījumus.

Ņemot vērā minēto, un konstatējot atbildētāja vainojamu rīcību, kā arī zaudējumu esamību un cēlonisko sakaru starp zaudējumiem un atbildētāja vainojamo rīcību, tiesa atzīst, ka pastāv tiesisks pamats prasības apmierināšanai par zaudējumu EUR 22177,81 apmērā, ko veido parādnieka maksātnespējas procesā atzītie kreditoru prasījumi pamatparāda apmērā, kurus nav iespējams segt parādnieka maksātnespējas procesa ietvaros, piedziņu no atbildētāja.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 10.punktu prasītājs bija atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, ceļot prasību.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījumu daļai. Līdz ar to, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punktu, 7.punktu, 39.pantu, no atbildētāja par labu valstij piedzenami tiesas izdevumi - valsts nodeva prasībā par zaudējumu piedziņu EUR 1002,01 un prasības nodrošināšanu EUR 110,89 apmērā un izdevumi sakarā ar lietas izskatīšanu, t.i. ar prasības pieteikuma un tiesas pavēstu izsniegšanu saistītie izdevumi EUR 5,51 apmērā.

Ņemot vērā, ka atbildētāja dzīvesvietas adrese ir Spānijā, ievērojot Civilprocesa likuma 56.[2]panta nosacījumus, lietā tika tulkoti pavadraksti, prasības pieteikums un pavēstes, saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punkta nosacījumiem no atbildētāja piedzenami par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi kopējās summas EUR 275,40 apmērā.

Ievērojot Civilprocesa likuma 204.[1] panta pirmās daļas nosacījumus, atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei. Ņemot vērā prasības raksturu un piedzenamās summas apmēru, tiesa atzīst par pamatotu noteikt, ka spriedums labprātīgi izpildāms 10 dienu laikā no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas (Civilprocesa likuma 204.[1] panta otrā daļa).

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 15., 41., 42., 43., 74., 93., 96., 97.pantu, 189.-195., 199., 204[1]. pantu, tiesa

n o s p r i e d a:

apmierināt maksātnespējīgās SIA "/nosaukums/" administratora prasību pret /pers. B/ par zaudējumu atlīdzības piedziņu.

Piedzīt no /pers. B/ (dzimis /datums/; dzīvojošs /adrese/) par labu maksātnespējīgai SIA "/nosaukums/", vienotais reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/ zaudējumu atlīdzību EUR 22177,81 (divdesmit divi tūkstoši viens simts septiņdesmit septiņi *euro*, 81 cents) apmērā.

Samaksa veicama prasītāja, maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/nosaukums/" norādītajā norēķinu kontā AS "PRIVATBANK" konta Nr.LV19PRTT0260024962300).

Noteikt maksātnespējīgai SIA "/nosaukums/", tiesības par laiku no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no /pers. B/, likumiskos 6% no simta gadā no parāda summas EUR 22177,81, ievērojot Civillikuma 1763.panta nosacījumus, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

Piedzīt no /pers. B/, par labu valstij tiesas izdevumus – valsts nodevu kopējās summas EUR 1112,90 (viens tūkstotis viens simts divpadsmit *euro 90* centi) apmērā, samaksa veicama - saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas nr. 90000050138, konta Nr.LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, nosakot, ka dokuments, kas apliecina iepriekš minētā maksājuma veikšanu ir iesniedzams Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā sprieduma labprātīgai izpildei noteiktā termiņa laikā.

Piedzīt no /pers. B/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus kopējās summas EUR 280,91 (divi simti astoņdesmit *euro* un 91 centi), Samaksa veicama - saņēmējs: Tiesu administrācija, reģistrācijas nr. 90001672316, konta Nr. LV51TREL2190458019000, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, nosakot, ka dokuments, kas apliecina iepriekš minētā maksājuma veikšanu ir iesniedzams Rīgas pilsētas Vidzemes

priekšpilsētas tiesā sprieduma labprātīgai izpildei noteiktā termiņa laikā.

Tiesas spriedumu prasītājs var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas un pieejamības dienas tiesas kancelejā 2019.gada 12.jūlija un atbildētājs 20 dienu laikā no sprieduma noraksta izsniegšanas dienas Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese **A.Zute**